

Brzezińska, Jadwiga

XIII Sympozjum Historii Farmacji - Horyniec-Zdrój

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 49/3-4, 290-292

2004

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

poświęcone były głównie znaczeniu poznańskiej medycyny i farmacji. Referaty wygłosili m.in.: Kazimierz J a n i c k i *Poznańscy lekarze wojskowi w dwudziestoleciu międzywojennym*, Eugeniusz B i a d a ł a *Kompania Ratownictwa Sanitarnego w Poznaniu, jej działalność w czasie kampanii wrześniowej 1939 roku i w początkach II wojny światowej*, Jerzy D u r k a l e c , Teresa L a t o u r *Udział poznańskiej medycyny w rozwoju balneologii*, Maciej G e m b i c k i *Poznańska szkoła endokrynologii i jej wkład w tworzenie i rozwój endokrynologii polskiej*. O godzinie 13 prezes R. Meissner zamknął obrady zjazdu.

Wspaniale pod względem organizacyjnym i merytorycznym przygotowany zjazd dostarczył uczestnikom nie tylko wrażeń rozrywkowych, ale przede wszystkim ogromnej ilości nowych, ciekawych wiadomości z historii medycyny i farmacji oraz z zagadnień etycznych dotyczących współczesnej medycyny. Zapewne treść wielu wykładów będzie inspiracją do dalszej pracy badawczej. Warto przy tej okazji wspomnieć o imprezach towarzyszących obradom. W Muzeum AM czynna była wystawa „Karol Marcinkowski – w 200. rocznicę urodzin, można było również zwiedzać Muzeum Farmacji w Poznaniu. Organizatorzy zjazdu wydali także medal pamiątkowy, jubileuszowego XX Zjazdu PTHMiF. Wykonany został przez jednego z najwybitniejszych polskich medalierów prof. Józefa Stasińskiego. Jeden z nich został wręczony na Zamku Kórnickim doc. dr hab. Bożenie Płoncy-Syroce za jej rozprawę habilitacyjną.

Kolejny XXI Krajowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji odbędzie się za 3 lata w Katowicach. Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego będzie doc. dr hab. Bożena Urbanek.

Anna Marek
doktorantka w IHN PAN

XIII SYMPOZJUM HISTORII FARMACJI – HORYNIEC-ZDRÓJ

W dniach 28–29 maja 2004 r. odbyło się w Horyńcu-Zdroju XIII Sympozjum Historii Farmacji. Jego organizatorem była mgr Lidia Czyż, przewodnicząca Rzeszowskiej Sekcji Historii Farmacji PTFarm.

Zagajając obrady i witając uczestników sympozjum, mgr Lidia Czyż stwierdziła, że dzieje farmacji to nie tylko interpretacja pewnych problemów zawodu aptekarskiego w perspektywie historycznej, ale także zbieranie i dokumentowanie wycinków tych dziejów. Działalność poszczególnych aptek i aptekarzy na tle ich środowiska, to ważne cegiełki w budowaniu dziejów aptekarstwa.

Ze względu na miejsce odbywania się sympozjum dwa pierwsze referaty poświęcone były tematyce uzdrowisk polskich. W pierwszym – mgr Agnieszka R z e p i e ł a z Muzeum Farmacji w Krakowie przedstawiła obszernie *Dzieje uzdrowiska horynieckiego ksiąząt Poniniskich*, w drugim dr Jadwiga Brzezińska

omówiła *Aptekę sanatorium „Kolejarz” (1966–2000) na tle rozwoju uzdrowiska Kołobrzeg*. Podczas 4 sesji referatowych wygłoszono poza tym następujące referaty: 3. prof. dr hab. Dionizy M o s k a – *Etyczne kryteria w pracach badawczych historia*, 4. doc. dr hab. Aleksander D r y g a s – *O leku historycznym*, 5. prof. dr hab. Antoni J o n e c k o – *Historycznie pierwszy aptekarz średniowiecznej Rusi z Ławry Piecherskiej w Kijowie*, 6. mgr Irena K a ł ł a u r , dr Stefan R o s t a f i ń s k i – *Kształtowanie się aptekarstwa w najstarszych miastach obecnego województwa podlaskiego*, 7. dr Krzysztof K m i e ć – *Wśród roślin mistrza Vincenta czyli na pograniczu sztuki i farmakognozji*, 8. prof. dr hab. Sławoj K u c h a r s k i , dr Stanisław P i c – *Manual aptekarski z zasobów Muzeum Farmacji*, 9. dr Jan M a j e w s k i – *Motyw czaszki we współczesnych ekslibrisach Stanisława Mrowińskiego*, 10. doc. dr h. Eugeniusz T i s z c z e n k o – *Farmacja na Białorusi w latach dziewięćdziesiątych XX stulecia*, 11. doc. dr hab. Aleksander O ż a r o w s k i – *Profesorowie mojej młodości – wspomnienia o profesorze Janie Muszyńskim i profesor Zofii Jerzmanowskiej*, 12. dr Zbigniew B e l a – *Kilka faktów z historii leczniczego stosowania złota koloidalnego*, 13. dr Jadwiga B r z e z i ń s k a – *Problematyka historyczna na łamach „Farmacji Polskiej” w latach 1945–1950*, 14. dr Ryszard W. G r y g l e w s k i – *Zarys dziejów technik iniekcyjnych w preparatyce anatomicznej*, 15. dr Katarzyna H a n i s z , mgr Alicja T r z e c i a k – *Drogerie i drogiści w II Rzeczypospolitej*, 16. O. Marcin Maksymilian Ł o b o z e k – *Historia szpitala i apteki Braci Miłosierdzia w Cieszynie*, 17. mgr Barbara N o w a k – *Horst Schumann – jeden z największych lekarzy-morderców Auschwitz-Birkenau*, 18. mgr Agnieszka R z e p i e l a – *Szesnastowieczne wydanie średniowiecznego traktatu De lapidibus Marboda (XI w.) w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie*, 19. dr Hansgeorg L o e h r *Pharmacia in epistolaribus (II) – Credo, ut intelligam*, 20. mgr Iwona D y m a r c z y k – *Porcelana jako tworzywo naczyń aptecznych*, 21. dr Piotr W. G ó r s k i – *Dietetyka uzupełniająca leczenie upustami krwi w „De venaesectione noctiva in febribus inflamantoriis (1780) Jana Andrzeja Szastera*, 22. mgr Jolanta P o ł a j d o w i c z – *Apteka Jezuitów w Krasnymstawie*, 23. lek. Lesław P o r t a s – *Łączenie usług chirurgicznych i aptekarskich w dawnym Rzeszowie*, 24. mgr Lucyna S a m b o r s k a – *Początki farmacji uniwersyteckiej w Krakowie*.

Ponadto przedstawiono 6 posterów: 1. Lidia Maria C z y ż – *Apteki podkarpackie w roku pierwszego rozbioru Polski*, 2. Stanisława O g i ń s k a – *Z aptecznej przeszłości Niska*, 3. Monika U r b a n i k – *Medyczne poglądy Christophu Wilhelma Hufelanda i ich recepcja na ziemiach polskich*, 4. Monika U r b a n i k , Katarzyna J a w o r s k a – *Kumysowe i kefirowe kuracje w XIX wieku*, 5. Katarzyna J a w o r s k a – *Mgr Zofia Radwańska, kierowniczka apteki św. Łazarza w Krakowie*, 6. Katarzyna J a w o r s k a , Monika U r b a n i k – *Historia źródeł szczawnickich i ich właściwości leczniczych*.

Dwujęzyczne streszczenia wszystkich referatów ukazały się w materiałach sympozjum, dostarczonych przed obradami wszystkim uczestnikom. Winięte broszury zdobił obraz Artura Grottgera „Przejście przez granicę”. Obraz ten nawiązuje do faktu, że miejscowość Horyniec-Zdrój, w której odbywało się sympozjum, leży nad samą granicą, na tzw. „Pograniczu Wschodnim”, oraz że niedaleko stąd na północ, w Dyniskach, znajdowała się kiedyś granica. Dziewczyna namalowana przez Grottgera, przeprowadzała przez tę granicę powstańców. Sam malarz związany był z powstaniem, a jego rodzina z farmacją. Stryjeczny dziadek Grottgera był aptekarzem w podjasielskich Kołaczycach.

Mała miejscowość Horyniec posiada fascynującą historię własną wpisaną w dzieje naszej ojczyzny. Tu na pograniczu krain geograficznych, krain o różnych strukturach administracyjnych, zamieszkiwały różne grupy etniczne i różne były ich losy.

Do bliższego zapoznania się z pięknem geograficznej krainy przygranicznej Roztocza, jej kulturą i historią, służyło eksponowanie w kuluarach 4-odcinkowego filmu – video, poświęconego tej tematyce. Także wycieczka autokarowa do Radruża i druga pojazdami chłopskimi do Nowin, miejsca pielgrzymkowego i sanktuarium ku czci Matki Bożej i św. Antoniego. Ten drugi przejazd polnymi drogami pozwolił zapoznać się z pięknem lasów roztoczańskich, źródełek o kryształicznej wodzie, wodospadów – zwanych tu szumami, dawnych leśnych cmentarzy i starych drewnianych cerkiewek.

W przeddzień sympozjum, 27 maja 2004r. odbyło się posiedzenie sprawozdawczo – wyborcze Zespołu Sekcji Historii Farmacji, w trakcie którego utworzony został zarząd Zespołu na nową kadencję 2004–2007. Prezesem został dr Jan Majewski, Poznań, a wiceprzewodniczącymi – prof. dr hab. Dionizy Moska, Katowice, dr Katarzyna Hanisz, Łódź, dr Andrzej Wróbel, Lublin. Natomiast sekretarzami: dr Jadwiga Brzezińska i mgr Lidia Czyż, a członkami: dr Stefan Rostański, Białystok, mgr Michał Pawłowski, Bydgoszcz i mgr Jerzy Waliszewski, Szczecin. W skład zarządu Zespołu wchodzi też wszyscy przewodniczący Sekcji terenowych. Pan doc. dr hab. Władysław Szczepański, który dotychczas kierował Zespołem, ze względu na stan zdrowia musiał wycofać się z aktywnej działalności. Posiada obecnie tytuł honorowego przewodniczącego Zespołu Sekcji Historii Farmacji.

Jadwiga Brzezińska
Kołobrzeg

KONFERENCJA POLSKO-CZESKA W KUKS

Staraniem prof. dr hab. Michała Umbreita (AM Poznań) oraz dr Jana Majewskiego (Zespół Sekcji Historii Farmacji PTFarm) we współpracy z prof. dr hab. Vaclavem Ruskiem (Wydział Farmaceutyczny Hradec Kralowe i Muzeum Farmacji